

een afscheid zonder afscheid

Op 16 oktober heeft professor doctor Herman Dooyeweerd zijn afscheidscollege gegeven, om 15 uur in het Woestduincentrum te Amsterdam.

Dat was op de eerste dag van het veertigste jaar van zijn hoogleraarschap, want 15 oktober 1926 aanvaardde hij dit hoge ambt. Professor Dooyeweerd is vooral bekend geworden als wijsgeer door zijn driedelige werk „De Wijsbegeerte der Wetsidee”, in 1935 en 1936 verschenen en in 1953-1958 herzien en vertaald opnieuw uitgekomen onder de titel: *A new critique of theoretical thought*. In die engelse titel zit een verwijzing naar de drie kritieken die Kant schreef. Die vergelijking mag men rustig maken. Het oeuvre van Dooyeweerd is reeds omvangrijker dan dat van Kant en zijn betekenis is wellicht niet minder. Althans de voorzitter van de Koninklijke Academie van Wetenschappen, Mr. G. E. Langemeyer, schreef bij de 70ste verjaardag van Prof. Dooyeweerd in *Trouw* van 6 oktober 1964, dat men van deze wijsgeer zeggen kan „dat hij de meest oorspronkelijke is, die Nederland ooit heeft voortgebracht, Spinoza zelfs niet uitgezonderd”.

Prof. Dooyeweerd werd te Amsterdam geboren, studeerde rechten aan de Vrije Universiteit, promoveerde op 22-jarige leeftijd bij Prof. Fabius op het proefschrift: „De Ministerraad in het Nederlandsche Staatsrecht” en werd in 1922 onder Colijn adjunct-directeur van de Dr. Abraham Kuyperstichting. In de jaren 1922-1926 is de wijsbegeerte der wetsidee ontstaan. De eerste bredere publicatie vond in die jaren plaats in het op initiatief van Dooyeweerd opgerichte orgaan „Anti-Revolutionaire Staatskunde”. In 1926 volgde daarna Dooyeweerd Prof. Mr. W. Zevenbergen aan de Vrije Universiteit op als hoogleraar in de rechtsphilosophie, de encyclopaedie der rechtswetenschap en het oud-vaderlands recht.

De inaugurele rede van Prof. Dooyeweerd over „De betekenis der wetsidee voor Rechtswetenschap en Rechtsphilosophie” werd afgesloten met een gebed, waaruit we citeren:

„Beziel Gij mijn arbeid aan deze Universiteit, laat in Uwe kracht mijn zwakheid volbracht worden en geef, o Vader van alle barmhartigheid, dat immer de liefde tot U en tot de verbreiding van Uw Koninkrijk in mijn hart blijve branden, dat nimmer mijn schreden mogen afwijken van den weg der waarheid, dien Gij ons in Uwen heiligen Zoon hebt geopenbaard”. Meer dan uit een min of meer abstracte discussie over de grondslag en het al of niet functioneren daarvan, beseffen we door een dergelijk gebed dat wij ons werk publiek verrichten voor het aangezicht van de almachtige Schepper van hemel en aarde, de Vader van onze Verlosser en Zaligmaker.

Ons werk in de wetenschap behoort radicaal en integraal christelijk te zijn. Dat is het hoofdmotief, waarvan Prof. Dooyeweerd poogde uit te gaan. Het ging in zijn wijsbegeerte niet in de eerste plaats om een nieuw stelsel, maar veeleer om de christelijke grondslagen van het wetenschappelijke denken.

Op grond van dit grondmotief wil Prof.